

Förmedling av post till personer med skydd i folkbokföringen (SOU 2025:90)

Fi2025/01631

1 Sammanfattning

Valmyndigheten anser att de allmänna kraven på försändelserna är onödigt krångliga. De leder till ökade portokostnader för Valmyndigheten och mer arbete för såväl Valmyndigheten som för förmedlingsmyndigheten. För den slutliga mottagaren ger kraven risk för förseningar.

När myndigheter ska tillhandahålla adresser till kommuner vore det önskvärt med ett klargörande om det som avses är direktadress eller förmedlingsadress för personer med sekretessmarkering.

2 Valmyndighetens synpunkter

I samband med val skickar Valmyndigheten ut röstkort till samtliga röstberättigade. Från och med valen 2026 kommer alla som har en digital brevlåda att få röstkortet digitalt. För de personer som har skyddad folkbokföring och saknar digital brevlåda behöver röstkortet skickas via förmedlingsmyndigheten.

2.1 Förmedling av postförsändelser ska i första hand avse brev (10.5)

Skatteverket är värmyndighet för Valmyndigheten. En konsekvens av detta är att ett av kontoren för förmedling finns i samma byggnad som Valmyndigheten. Att förmedlingen endast bör omfatta försändelser som distribueras genom postverksamhet innebär därför, i de fall en försändelse ska förmedlas genom just detta förmedlingskontor, en fördröjning på flera dagar. En sådan försändelse kan bli aktuell om den röstberättigade önskar ett dubblettröstkort för att hen inte fått sitt ordinarie röstkort. Tidsaspekten är extremt kritisk när det gäller dubblettröstkort och som utredningen själv noterat har förseningar en negativ påverkan på möjligheten att rösta i allmänna val.

Valmyndigheten bör därför undantas från bestämmelsen att förmedlingen endast bör omfatta försändelser som distribueras genom postverksamhet.

2.2 Allmänna krav på försändelsen (10.9)

Att det framgår av försändelsen att den kommer från Valmyndigheten kan inte anses känsligt. Alla röstberättigade får röstkort och uppgiften kan inte antas användas för att skada mottagaren. Det saknas därför skäl att hindra att avsändaren framgår av försändelsen till förmedlingsmyndigheten, tvärtom skapar uppgift om avsändare större förutsättningar att snabbt reda ut eventuella problem som kan ha uppstått. Tidsaspekten är kritisk när det gäller röstkort och som utredningen själv noterat har förseningar en negativ påverkan på möjligheten att rösta i allmänna val.

Eftersom emballaget i samtliga fall saknar uppgift om den slutliga mottagaren ser Valmyndigheten inget behov av bestämmelsen att den ursprunglig avsändaren inte får framgå av emballaget. Om bestämmelsen ändå ska kvarstå bör Valmyndigheten undantas.

2.3 Massutskick av trycksaker (10.10)

På samma sätt som många andra myndigheter packar Valmyndigheten de försändelser som ska förmedlas via samma förmedlingskontor i ett och samma emballage. Varje försändelse är sedan märkt med den slutliga mottagarens personnummer. Att packa varje försändelse i ett ytterkuvert som adresseras till förmedlingsmyndigheten skapar mer arbete och högre portokostnader för Valmyndigheten, men även mer arbete för förmedlingsmyndigheten som måste öppna varje ytterkuvert. Mer arbete innebär högre kostnader för samhället. Mer arbete innebär även att det tar längre tid innan försändelsen når den slutliga mottagaren. Som framgått tidigare är tidsaspekten kritisk när det gäller röstkort och som utredningen själv noterat har förseningar en negativ påverkan på möjligheten att rösta i allmänna val.

Även om Valmyndigheten förstår tanken, att minska antalet försändelser genom att ställa högre krav på den ursprungliga avsändaren, motverkar reglerna syftet att minska kostnaderna. De massutskick som görs av exempelvis röstkort, deklaration, pensionsbesked och liknande bör därför undantas från bestämmelserna vad gäller förbudet att använda ett emballage för flera försändelser som ska skickas till olika slutliga mottagare.

2.4 Myndigheter kan skicka brev direkt även till personer med sekretessmarkering (10:15)

Vid kommunala folkomröstningar som inte sammanfaller med allmänna val tillhandhåller Valmyndigheten registeruppgifter till kommunen, så att kommunen kan framställa röstlängder och röstkort. Detta är en skyldighet enligt lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar och utlämnandet av är därmed nödvändigt för att Valmyndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet (10 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen, 2009:400, OSL). Valmyndigheten har bedömt att kommunerna i detta sammanhang är att betrakta som myndigheter och att uppgifterna, i de fall de omfattas av sekretess, kan lämnas över till kommunerna med stöd av 10 kap. 28 § OSL.

Valmyndigheten har tillgång till direkt adress för de personer som har sekretessmarkering och har vid de senaste kommunala folkomröstningarna delat den uppgiften med berörd kommun. Det är dock tydligt att kommunerna inte är vana vid att hantera den typen av uppgifter, varför Valmyndigheten överväger att fortsättningsvis i stället förse kommunerna med förmedlingsadressen. Valmyndigheten önskar att det tydliggörs om myndigheter bör tillhandahålla den direkta adressen eller förmedlingsadressen för kommunerna.

3 Konsekvenser för Valmyndigheten

För Valmyndigheten kommer förslaget innebära ökade kostnader och risk för ytterligare fördröjning vid utskick av röstkort till en redan utsatt grupp.

Detta remissvar har beslutats av kanslichef Anna Nyqvist och föredragits av valhandläggaren Marina Fagermoen.

Anna Nyqvist

Marina Fagermoen